

УДК 617.3(477)(092)Дедух(045)

DOI: <http://dx.doi.org/10.15674/0030-598720182122-123>

Нінель Василівна Дедух

28 березня 2018 року відсвяткувала ювілей талановита дослідниця, ім'я якої широко відоме у світі, видатний морфолог у галузі опорно-рухової системи, доктор біологічних наук професор Дедух Нінель Василівна.

Ювілярка народилась у сім'ї військово-службовця в м. Бузулуці Оренбурзької області. У 1961 році стала студенткою біологічного факультету Харківського державного університету, який закінчила у 1967 р. У ті часи доля звела її з молодим прогресивним ученим Шахбазовим Валерієм Гаєвичем, який став її першим учителем та визначив лінію життя — Нінель Василівна обрала шлях дослідника.

У 1964 р. Дедух Н. В. розпочала свою трудову діяльність в Інституті ім. проф. М. І. Ситенка, де пройшла шлях від лаборанта до керівника лабораторії морфології сполучної тканини.

Під керівництвом д. м. н. Панкова Є. Я. та д. б. н. Шахбазова В. Г. у 1972 р. захистила кандидатську дисертацію «Вплив екзогенної РНК і високої температури на клітини саркоми М-1 і М-45» (рисунок).

У подальшому дослідження Н. В. Дедух були пов'язані з поглибленим вивченням морфології складових опорно-рухової системи. Серед її наукових напрацювань слід зазначити вивчення особливостей регенерації кістки за умов норми та

різних патологічних станів, а також визначення можливостей управління цим процесом шляхом впливу біологічно активних речовин. За допомогою комплексних морфологічних і морфометричних досліджень, проведених під керівництвом Н. В. Дедух, уперше в Україні доведено біологічну сумісність із кістковою тканиною корундової кераміки; вивчено остеointегративні, остеокондуктивні властивості нових матеріалів на основі трикальційфосфату та гідроксилапатиту й розроблено рекомендації щодо застосування цих біоматеріалів для пластики дефектів кісток у різних ділянках скелета.

Наслідком плідної співпраці з угорськими колегами стало впровадження в наукові дослідження лабораторії морфології сполучної тканини методів поляризаційної мікроскопії для аналізу стану та топографії розташування макромолекул міжклітинного матриксу сполучної тканини, зокрема кісткової та хрящової.

У 1988 р. Н. В. Дедух блискуче захистила докторську дисертацію «Морфологічні аспекти впливу гормонів на суглобовий хрящ в онтогенезі», а в 1994 р. їй присуджено наукове звання професора.

Рисунок. Фото Дедух Н. В. під час виконання дослідної роботи для написання кандидатської дисертації (1970 р.)

Серед напрямів її роботи було визначення механізмів порушення ремоделювання кістки за умов остеопорозу, вивчення його патогенезу та факторів ризику, експериментально-морфологічне обґрунтування підходів до профілактики та лікування остеопорозу, дослідження особливостей будови та регенерації кістки та хряща під впливом екзогенних та ендогенних чинників, пошук можливостей для оптимізації регенерації міжхребцевого диска. Значний внесок зроблено під її керівництвом в оцінювання властивостей матеріалів для виготовлення фіксувальних пристроїв, насамперед, для пацієнтів із порушеною структурою кістки. У результаті виконання досліджень експериментально обґрунтовані покриття на фіксатори для забезпечення стабільного остеосинтезу, з антибактерицидними та остеокондуктивними властивостями.

За вагомих наукових внесок у розвиток медичної науки Н. В. Дедух неодноразово відзначено почесними грамотами різного рівня.

Невичерпна енергія, надзвичайна організованість, вражаюча працездатність, наполегливість у роботі, вимогливість до себе й інших, цілеспря-

мованість дали змогу Нінель Василівні досягти значних успіхів не лише в галузі експериментально-теоретичних розробок із проблем ортопедії та травматології, а й набути глибоких знань в суміжних дисциплінах, розширити професійний, науковий і культурний кругозір і виховати плеяду гідних науковців. Під її керівництвом і за допомогою захищено 3 докторських і 10 кандидатських дисертацій. Її творча спадщина складає понад 420 наукових праць, у тому числі 11 монографій, 3 посібника, 23 патенти України.

Сьогодні Нінель Василівна працює над фундаментальними й експериментальними дослідженнями в галузі ортопедії та травматології у відділу клінічної фізіології та патології опорно-рухового апарату ДУ «Інститут геронтології імені Д. Ф. Чеботарьова НАМН України». Вона не залишає без підтримки учнів і колег, допомагає порадою та дією й продовжує бути для них взірцем Ученого.

Свій ювілей Н. В. Дедух зустріла в розквіті творчих сил і таланту, повна енергії та наукових ідей.

Щиро вітаємо ювілярку і зичимо їй творчої наснаги, доброго здоров'я, натхнення, нових перемог в ім'я розбудови української науки.

ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М. І. Ситенка НАМН України»

ДУ «Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України»

ВГО «Українська асоціація ортопедів-травматологів»

Редакційна колегія журналу «Ортопедия, травматология и протезирование»